

Čítať divadlo I.

Aktantový model v divadle _ _ _ _ _	19
. . . . 1. Veľké štruktúry	19
1.1. Makroštruktúry	20
1.2. Povrchové/hĺbkové	21
1.3. Štruktúra a história	21
1.4. Prípad divadelného rozprávania	21
. . . . 2. Živé prvky: od aktantu k postave	22
. . . . 3. Aktantový model	24
3.1. Aktanty	24
3.2. Dvojica pomocník – protivník	26
3.3. Dvojica iniciátor – adresát	27
3.4. Subjekt – objekt	30
3.4.1. Subjekt a hrdina	30
3.4.2. Dôsledky	31
3.5. Iniciátor a subjekt: autonómnosť subjektu?	32
3.6. Šípka túžby	33
3.7. Aktantové trojuholníky	34
3.7.1. Aktívny trojuholník	35
3.7.2. „Psychologický“ trojuholník	36
3.7.3. Ideologický trojuholník	37
3.8. Plurálne modely	38
3.8.1. Reverzia	38
3.8.2. Dva modely	38
3.8.3. Zdvojenie alebo zrkadlová štruktúra	39
3.8.4. Viacnásobné modely a určenie jedného alebo viacerých základných subjektov	40
3.8.5. Viacnásobné modely: príklad <i>Faidra</i>	42
3.8.6. Preklzavanie modelov	45
3.8.7. Oslabenie subjektu v súčasnom divadle	46
3.9. Niekoľko záverov	48
. . . . 4. Aktéri, roly	49
4.1. Aktéri	49
4.2. Roly	53
4.3. Postupy	55
Postava _ _ _ _ _	63
. . . . 1. Kritika pojmu postava	63

1.1.	Postava a zmysel	63
1.2.	O textovej postave	64
1.3.	O postave ako mieste	65
1.4.	Postava prežije	66
. . . .	2. Postava a jej tri vodiace línie	68
2.1.	Figúry postavy	68
2.1.1.	Postava v aktantovom systéme	69
2.1.2.	Postava v aktérskom systéme	71
2.1.3.	Postava ako rétorický prvok	71
2.1.4.	Postava vo vzťahu k referentu	72
2.1.5.	Sieť konotácií	72
2.1.6.	Poetické fungovanie textu	73
2.2.	Jednotlivec-postava	73
2.3.	Postava ako subjekt prehovoru	75
2.3.1.	Diskurzy a situácia reči	75
2.3.2.	Postava, subjekt výpovedného aktu, alebo dvojité výpovedný akt	76
. . . .	3. Postupy pri analýze postáv	77
3.1.	Nastoliť aktantový model	77
3.2.	Postavy a paradigmy	78
3.3.	Analýza diskurzu postavy	79
3.3.1.	Analýza diskurzu postavy ako rozsahu reči	80
3.3.2.	Diskurz postavy ako posolstvo	80
. . . .	4. Teatralizácia/Zdivadelňovanie postavy	81

Čítať divadlo II. Škola diváka

Javisko a text_ _ _ _ _	87
. . . .	1. Deravý text a imaginárne javisko
1.1.	Preklad či ilustrácia
1.2.	Neúplnosť divadelného textu
1.3.	Kód
1.4.	Autonómnosť predstavenia
1.5.	Predstavenie bez textu
1.6.	Praktik a jeho text
1.7.	Zrodenie písaného textu
1.8.	Výpoveď, výpovedný akt, prehovor
1.9.	Text a predstavenie
1.10.	Poznámka na obhajobu divadelného textu
. . . .	2. Javisko ako komunikačný jav
2.1.	Divadelný odkaz
2.2.	Hlas praktika
2.3.	Divadlo a komunikácia
. . . .	3. K semiotike predstavenia

3.1.	Pojem znaku v divadelnom predstavení	97
3.2.	O možnej klasifikácii znakov predstavenia: <i>označujúce</i>	99
3.3.	K sémantike divadelného znaku	100
3.3.1.	Denotácia, konotácia	100
3.3.2.	Znak a tvorba významu	101
. 4.	Predstavenie ako text	102
4.1.	Predstavenie ako text	102
4.2.	Paradigma, syntagma: pojem transformácie	103
4.2.1.	Textový prvok	103
4.2.2.	Prvky divadelnej poetiky	103
4.2.3.	Divadelná paradigma a hromadenie znakov	104
4.3.	Mnohoraké texty	104
4.4.	Syntax a rétorika v predstavení ako texte	105
. 5.	Úrovně semiotickej analýzy	107
5.1.	Diskurzívna rovina	107
5.2.	Naratívna rovina	107
5.3.	Sémická rovina	107
5.4.	Záver	108
Divadelný priestor a jeho scénograf _ _ _ _ _		113
. 1.	Niekoľko definícií	113
1.1.	Divadelné miesto a priestor	113
1.1.1.	Ľudský vzťah	115
1.1.2.	Uzavretosť	115
1.1.3.	Bezznakovosť	116
1.2.	Definície	116
1.2.1.	Divadelné miesto ako predpoklad	116
1.2.2.	Scénické miesto	116
1.2.3.	Javiskový priestor	117
1.2.4.	Divadelný priestor a scénograf	117
1.2.5.	Dramatický priestor: divadelný priestor a text	117
. 2.	Formy divadelného priestoru	118
2.1.	Prázdny priestor	118
2.2.	Bulvárne divadlo	118
2.3.	Pódium	119
2.4.	Variácie	120
2.5.	Obsah javiskového priestoru	120
. 3.	Mimézis/Napodobňovanie	121
3.1.	Miesto fikcie	122
3.2.	Paradox fikčného	123
3.3.	Mimo fikčného alebo nepriame napodobnenie	124
3.4.	Javiskový priestor a jeho druhý priestor	125
3.4.1.	Psychický priestor	125
3.4.2.	Textový priestor	126

3.4.3.	Citovaný priestor	127
3.5.	Ikon a analógia	128
. 4.	Priestor a hra	128
4.1	Ludickosť	128
4.2.	Využitia priestoru	129
4.3.	Priestor a ľudské činnosti	130
. 5.	Priestor ako text alebo práca scénografa	131
5.1.	Nástroje scénografa	131
5.2.	Východiská pre scénografa alebo predchádzajúci text	132
5.2.1.	Architektúra	132
5.2.2.	Maľba	133
5.2.3.	Kinetika a skulptúra tiel	134
5.2.4.	Miešanie	135
5.3.	Súradnice divadelného priestoru	135
5.3.1.	Horizontálny verzus vertikálny	135
5.3.2.	Hĺbka verzus povrch	136
5.3.3.	Zatvorenie verzus otvorenie	137
5.3.4.	Prázdny a plný	138
5.3.5.	Interiér verzus exteriér	138
5.3.6.	Kruh a obdĺžnik	138
5.3.7.	Centrovaný priestor, decentrovaný priestor	139
5.4.	Materiálnosť priestoru	139
5.4.1.	Podlaha	140
5.4.2.	Svetlá	140
. 6.	Plurálny priestor	142
6.1.	Pôvod štiepenia priestoru	142
6.2.	Vnútorne delenie priestorov	143
6.3.	Skúmanie plurálnych priestorov	144
6.4.	Priestor-divadlo	146
. 7.	Priestor v súčasnom predstavení	148
7.1.	Prázdny priestor	148
7.1.1.	Priestor a gestika	149
7.1.2.	Homogénny priestor	149
7.2.	Roztrhanie priestoru	150
7.3.	Decentrovanie	151
7.4.	Prekonávanie protikladov	152
7.5.	Vyjadriť divadlo	152
7.6.	Divák a súčasný priestor	153
Práca herca _ _ _ _ _		161
. 1.	Herec a jeho znaky	161
. 2.	Niekoľko predbežných provokujúcich otázok.	163
2.1.	Herec objekt	163
2.2.	Úmyselné znaky, neúmyselné znaky	163

.	3.	Herec a fikcia	164
	3.1.	Protirečenia	165
	3.1.1.	<i>Bunraku</i>	165
	3.1.2.	Brecht	165
	3.2.	Slovo v prehovore iného	166
	3.2.1.	Herec lexéma	166
	3.2.2.	Herec aktant	166
	3.2.3.	Prítomnosť a absencia postavy	167
	3.2.4.	Herec aktér	167
	3.2.5.	Herec ako kódovaná rola	168
	3.3.	Rozlišujúce črty	169
	3.3.1.	Odlišovacie črty	169
.	4.	Konštrukcia postavy	170
	4.1.	Herec a jeho postava	171
	4.2.	Konštrukcie	171
	4.3.	Individualizácia	171
	4.4.	<i>Ja</i>	172
	4.5.	„Napodobňovanie“	172
	4.6.	Modely	173
	4.6.1.	Referenty	173
	4.6.2.	Výber	174
	4.6.3.	Čo vybrať?	174
	4.7.	Telo herca	174
	4.7.1.	Výber znakov	174
	4.7.2.	Telo herca: on a niekto iný	175
	4.8.	Hercove nástroje	175
	4.9.	Herec a interpersonálny vzťah	176
.	5.	Herec a výpovedný akt prehovoru	176
	5.1.	Herec rozprávač	177
	5.2.	Herec ukazovateľ podmienok výkonu reči	178
	5.2.1.	Formulátor výpovede	179
	5.2.2.	Miesto diskurzu	179
	5.2.3.	Vyjadriť kód	180
.	6.	Diskurz herca: gestika	181
	6.1.	Dvojitý diskurz	182
	6.2.	Kombinácie	182
	6.3.	Gestika	183
	6.3.1.	Niekoľko poznámok ku gestickosti	183
	6.3.2.	Gesto na javisku	184
	6.3.3.	Gestika a reč	184
	6.3.4.	Gestika a explózia diskurzu	185
	6.3.5.	Zdôrazňovať diskurz	186
	6.3.6.	Diskurz gestiky	186
	6.3.7.	Gesto hieroglyf	187

6.4.	Čítať sémantiku gesta	187
6.4.1.	Analýza gesta	188
6.4.2.	Obsah	188
6.4.3.	Funkcie diskurzu gesta	189
6.4.4.	Nezvyčajnosť a nepriehľadnosť	189
. 7.	Verbálna reč herca	190
7.1.	Umožniť počuť výpoveď	191
7.2.	Fyzické črty výpovedného aktu: paraverbálne prvky	191
7.2.1.	Fonémy a hlas	192
7.2.2.	Od fonémy k lexéme: prízvuk	193
7.3.	Veta a frázovanie	194
7.4.	Viac ako veta	196
7.4.1.	Spôsoby prednesu	196
7.4.2.	Herec a funkcie diskurzu	197
7.4.3.	Rečové akty	198
7.4.4.	Perlokučný akt a expresívnosť	198
7.4.5.	Ilokučnosť a zmluva	199
7.4.6.	K poetike diskurzu	199
. 8.	Mimika.	200
8.1.	Označujúce	200
8.2.	Modely	201
8.3.	Označované	201
8.4.	Mimika a reč tela: <i>indície a stimuly</i>	202
8.5.	Mimika a verbálna reč: ústa	203
8.6.	Maska	203
8.6.1.	Paradoxy masky	203
8.6.2.	Maska a líčenie	204
8.6.3.	Harlekýn a polomaska	204
. 9.	Herec ako celok.	205
. 10.	Neuchopiteľný	206
Režisér a jeho predstavenie _ _ _ _ _		215
. 3.	Režisér a rozličné spôsoby predstavenia.	215
3.1.	Významotvorné protiklady	216
3.2.	Mimezis/Napodobnenie a divadlo	217
3.3.	Nepriehľadné znaky, priehľadné znaky	218
3.3.1.	Znepriehľadnenie znakov	218
3.3.2.	Hra transparentnosti a nepriehľadnosti	218
3.4.	Obraz a reč	220
3.5.	Kontinuita, diskontinuita	221
3.5.1.	Prostriedky kontinuity	221
3.5.2.	Práca diskontinuity	221
3.5.3.	Rovnováha/dialektika	222

Čítať divadlo III. Divadelný dialóg

Žánre divadelného dialógu	227
1. Plasticnosť dialógu	227
2. Spôsoby výmen prehovorov a nápodoba ľudských činností.	229
Subjekt reči	231
1. Hlas autora textu	231
1.1. Autorovo písanie	232
1.2. Autorova výpoveď, odpoveď	233
1.3. Skonštruovať adresáta	234
2. Hlas postavy	235
2.1. Kto hovorí	235
2.2. Postava-individuum	236
2.3. Situácia výpovedného aktu	237
2.4. Výpoveď postavy	239
2.5. Jazyk postavy	240
2.6. Idiolekt postavy	241
2.7. Reč subjektu	242
Nepovedané	247
1. Podmienky procesu výpovede	247
1.1. Priestorové podmienky	247
1.2. Podmienky fiktívneho výpovedného procesu	248
1.3. Predchádzajúca reč	248
1.4. Miesto výpovedných podmienok	248
1.5. Niekoľko dôsledkov	249
2. Predpoklady	250
2.1. Čo je predpoklad?	250
2.2. Predpoklad a divadelný dialóg	251
2.3. Divadelný predpoklad	252
2.4. Podtexty	252
2.5. Implicitné v predstavení	253
3. Konverzačné pravidlá	254
3.1. Teória H. Paula Gricea	255
3.2. Konverzačné pravidlá a divadelný dialóg	256
3.3. Porušenie je cieľom	256
3.4. Pravidlo kvantity v divadle	258
3.5. Problematika pravdy	259
3.6. Dohoda úprimnosti	261
3.7. Zásada súvisu	261
3.8. Všetky zákony týkajúce sa úcty k druhému	264

Hovoriť a konať v divadle _ _ _ _ _	269
. . . . 1. Reč-akt	269
1.1. Od situácie ku konaniu	269
1.2. Interpersonálne vzťahy	270
1.3. Rečové akty	271
. . . . 2. Prípad divadlo.	272
2.1. Faidrine slová	273
2.2. Scénický akt	275
2.3. Dohoda	276
2.4. Rečové akty v divadle	278
2.5. Shakespeare	279
Čo hovorí divadelný dialóg _ _ _ _ _	283
. . . . 1. Rozprávať	283
. . . . 2. Tematika.	287
2.1. Za „Divadlo Ideí“	289
2.2. Analýza obsahu	290
. . . . 3. Vášne	292
3.1. Konflikty	292
3.2. Čítania vášne	293
. . . . 4. Hovoriť o svete	294
4.1. „Možný svet“	294
4.2. Scénické a mimoscénické	295
4.3. Konanie	296
Analyzované texty _ _ _ _ _	301
. . . . 1. Konfliktný dialóg	301
. . . . 2. Porušenie dohody	305
. . . . 3. Trialóg	312
. . . . 4. Implicitné	318
. . . . 5. Lúbostný dialóg.	322
. . . . 6. Minimálne a implicitné.	330
. . . . 7. Stereotypy a rozhovor	334
. . . . 8. Diskurz subjektu v súčasnom divadle.	343

Fakty

Bibliografia	351
Menný register	376
Životopisy	385